

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

6 mars 2023

PROPOSITION DE LOI**modifiant le Code judiciaire
en ce qui concerne
les biens insaisissables****Amendements**

Voir:

Doc 55 **0373/ (S.E. 2019)**:
001: Proposition de loi de M. *Crombez* et Mme *Depraetere*.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

6 maart 2023

WETSVOORSTEL**tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek
met betrekking tot
de niet voor beslag vatbare goederen****Amendementen**

Zie:

Doc 55 **0373/ (B.Z. 2019)**:
001: Wetsvoorstel van de heer *Crombez* en mevrouw *Depraetere*.

09035

N° 1 de Mme **Depraetere et consorts**

Art. 2

Remplacer le 1° par ce qui suit:

“1° dans le § 1er, 1°, les mots ‘une machine à laver le linge et un fer à repasser’ sont remplacés par les mots ‘une machine à laver le linge, un fer à repasser et une planche à repasser’;”

JUSTIFICATION

Plusieurs orateurs, notamment le Collège des cours et tribunaux, mais également l'*Orde van Vlaamse Balies*, ont indiqué au cours des auditions parlementaires du 20 avril 2021 qu'un poste de radio ne figure jamais sur une liste d'inventaire. Afin de répondre à cette observation et de faire correspondre la proposition de loi à la réalité telle que ces orateurs l'ont exposée, le texte de la proposition de loi est modifié. Les mots "poste de radio" sont supprimés.

Les mots "un téléviseur" sont également supprimés car cet appareil a souvent de la valeur et présente donc un intérêt pour les créanciers.

Nr. 1 van mevrouw **Depraetere c.s.**

Art. 2

De bepaling onder 1° vervangen als volgt:

“1° in § 1, 1°, worden de woorden ‘een wasmachine en strijkijzer’ vervangen door de woorden ‘een wasmachine, een strijkijzer en een strijkplank’;”

VERANTWOORDING

Een aantal sprekers, met name het College van Hoven en Rechtbanken, maar ook de Orde van Vlaamse Balies, gaf tijdens de parlementaire hoorzittingen op 20 april 2021 aan dat een radiotoestel nooit voorkomt op een inventarislijst. Om tegemoet te komen aan deze opmerking en om het wetsvoorstel in overeenstemming te brengen met de realiteit zoals die door deze sprekers wordt belicht, wordt de tekst van het wetsvoorstel aangepast door "radiotoestel" te schrappen.

Ook "één televisietoestel" wordt niet langer behouden omdat deze toestellen vaak waardevol, en dus voor de schuldeisers van belang, zijn.

Melissa Depraetere (Vooruit)
Khalil Aouasti (PS)
Philippe Pivin (MR)
Claire Hugon (Ecolo-Groen)
Koen Geens (cd&v)
Katja Gabriëls (Open Vld)
Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)

N° 2 de Mme **Depraetere et consorts**

Art. 2

Apporter les modifications suivantes:**a) remplacer le 2° par ce qui suit:**

“2° dans le même § 1er, le 2°, est remplacé par ce qui suit:

‘2° les livres et autres objets nécessaires à la poursuite des études ou à la formation professionnelle du saisi, de son conjoint ou cohabitant légal et des enfants à charge qui habitent sous le même toit; pour autant qu’il s’agisse d’appareils et de matériel nécessaires pour accéder à l’internet, l’insaisissabilité ne s’applique pas au paiement du prix de ce biens;’”;

b) insérer un 2°/1, rédigé comme suit:

“2°/1 dans le même § 1er, le 3° est remplacé par ce qui suit:

‘3° si ce n’est pour le paiement de leur prix, les biens indispensables à la profession du saisi, de son conjoint ou cohabitant légal, y compris les appareils et le matériel nécessaires pour accéder à l’internet, jusqu’à concurrence d’une valeur de 2500 euros estimée au moment de la saisie, et au choix du saisi;’”;

c) remplacer le 3° par ce qui suit:

“3° dans le même § 1er, le 6° est remplacé par ce qui suit:

‘6° si ce n’est pour le paiement de leur prix, un ordinateur équipé d’une connexion à l’internet et une imprimante pour autant qu’aucun ordinateur et/ou aucune imprimante ne soit visé au 2° ou au 3°;’”;

Nr. 2 van mevrouw **Depraetere c.s.**

Art. 2

De volgende wijzigingen aanbrengen:**a) de bepaling onder 2° vervangen als volgt:**

“2° in dezelfde paragraaf 1 wordt de bepaling onder 2° vervangen als volgt:

‘2° op de boeken en overige voorwerpen nodig voor de voortzetting van studies of voor de beroepsopleiding van de beslagene, zijn echtgenoot of wettelijk samenwonende en de kinderen ten laste van de beslagene die onder hetzelfde dak wonen; in zoverre het om toestellen en benodigdheden voor toegang tot het internet gaat geldt de onbeslagbaarheid niet voor de betaling van de prijs van die goederen;’”;

b) een bepaling onder 2°/1 invoegen, luidende:

“2°/1 in dezelfde paragraaf 1 wordt de bepaling onder 3° vervangen als volgt:

‘3° op de goederen die de beslagene, zijn echtgenoot of wettelijk samenwonende volstrekt nodig heeft voor zijn beroep, daarin begrepen de toestellen en benodigdheden voor toegang tot het internet, tot een totale waarde van 2500 euro, geëvalueerd op het tijdstip van het beslag en naar keuze van de beslagene, behalve voor de betaling van de prijs van die goederen;’”;

c) de bepaling onder 3° vervangen als volgt:

“3° in dezelfde paragraaf 1 wordt de bepaling onder 6° vervangen als volgt:

‘6° een computer met internetverbinding en een printer in zoverre er geen enkele computer en/of printer geïmprimeerd wordt door de bepalingen onder 2° of 3°, behalve voor de betaling van de prijs van die goederen;’”;

d) insérer un 3°/1, rédigé comme suit:

“3°/1. le même § 1er est complété par un 7°, rédigé comme suit:

‘7° si ce n’est pour le paiement de leur prix, le téléphone mobile du saisi, de de son conjoint ou cohabitant légal et des enfants à charge qui habitent sous le même toit, jusqu’à concurrence d’une valeur de 500 euros par téléphone estimée au moment de la saisie et, en cas de dépassement du montant précité, un téléphone mobile au moins sera en tout cas exempté de la saisie.’”;

e) compléter l’article par un 5°, rédigé comme suit:

“5°. dans le § 3, alinéa 2, le mot ‘quinze’ est remplacé par le mot ‘vingt-cinq’;”;

f) compléter l’article par une 6°, rédigé comme suit:

“6°. dans le § 3, alinéa 4, les mots ‘de la poursuite’ sont remplacés par les mots ‘de la suite de la procédure concernant les biens contestés’.”.

JUSTIFICATION

Afin d’améliorer la clarté et la lisibilité et de donner suite aux observations formulées par certains orateurs au cours de l’audition parlementaire du 20 avril 2021, nous choisissons de conserver la numérotation initiale de l’article 1408, § 1er, du Code judiciaire, et de ne plus “décaler” la numérotation. Nous choisissons dès lors de conserver les 2° et 3° actuels et de seulement les compléter.

Le 2° est ainsi formellement étendu aux appareils et au matériel nécessaires pour accéder à l’internet (un ordinateur portable par exemple). En 2023, il n’existe plus la moindre filière d’études ou formation qui ne requiert pas un accès à des plateformes de communication ou à du matériel de cours numériques. L’insaisissabilité ne s’applique toutefois pas au paiement du prix de ces biens. Les livres et autres objets restent, comme auparavant, protégés de la saisie en toutes circonstances.

d) een bepaling onder 3°/1 invoegen, luidende:

“3°/1 dezelfde paragraaf 1 wordt aangevuld met een bepaling onder 7°, luidende:

‘7° op de mobiele telefoon van de beslagene, zijn echtgenoot of wettelijk samenwonende en de kinderen ten laste van de beslagene die onder hetzelfde dak wonen, tot een waarde van 500 euro per telefoon, geëvalueerd op het tijdstip van het beslag, behalve voor de betaling van de prijs van die goederen, en, indien voormeld bedrag wordt overschreden, er in ieder geval voor te zorgen dat ten minste één mobiele telefoon van inbeslagname wordt vrijgesteld.’”;

e) het artikel aanvullen met een bepaling onder 5°, luidende:

“5° in paragraaf 3, tweede lid, wordt het woord ‘vijftien’ vervangen door het woord ‘vijfentwintig’;”;

f) het artikel aanvullen met een bepaling onder 6°, luidende:

“6° in paragraaf 3, vierde lid, wordt het woord ‘vervolgging’ vervangen door de woorden ‘verdere procedure over de betwiste goederen’.”.

VERANTWOORDING

Terwille van de duidelijkheid en de leesbaarheid en om tegemoet te komen aan de opmerkingen van een aantal sprekers tijdens de parlementaire hoorzittingen op 20 april 2021, kiezen wij ervoor om de oorspronkelijke nummering van artikel 1408, § 1, Ger. W. te behouden en niet langer “door te schuiven”. Aldus opteren wij ervoor om de bestaande bepalingen onder 2° en 3° te behouden en enkel aan te vullen.

Zo wordt het bestaande punt 2° formeel uitgebreid naar toestellen en benodigdheden voor toegang tot het internet (bijvoorbeeld een laptop). Anno 2023 is er immers geen studierichting of opleiding meer die geen toegang tot digitale communicatieplatformen, digitaal lesmateriaal etc. vereist. De onbeslagbaarheid geldt evenwel niet voor de betaling van de prijs van die goederen. Boeken en overige voorwerpen blijven, zoals voordien, in alle omstandigheden gevrijwaard van beslag.

En outre, la protection prévue au 2° est étendue à l'époux ou au cohabitant légal du saisi. Cette extension dispense donc ces personnes de la tâche – souvent complexe – d'apporter la preuve de la propriété des biens visés et elle se situe dans le droit fil de la protection supplémentaire (à l'égard des cohabitants de fait) qui leur revient déjà légalement en raison du caractère officiel qu'ils ont donné à leur cohabitation pour obtenir une sécurité juridique relative.

L'exception déjà prévue au 3° pour les biens strictement nécessaires à des fins professionnelles est étendue à l'époux ou au cohabitant légal du saisi. Il est précisé explicitement que les appareils et le matériel nécessaires pour accéder à l'internet peuvent être inclus parmi ces biens.

Le nouveau 6° permettra aux ménages de conserver un ordinateur disposant d'une connexion à l'internet et une imprimante lorsqu'aucun appareil de ce type n'est déjà protégé de la saisie sur la base du 2° ou du 3°. L'objectif de cet ajout est d'éviter l'exclusion numérique autant que possible en permettant au saisi et aux membres de son ménage de continuer à participer effectivement à la société – de plus en plus numérisée – et, par exemple, d'introduire une candidature, d'entretenir des contacts avec l'école ou de gérer ses opérations bancaires. Il s'agit d'une condition de base indispensable pour garantir la dignité humaine. Par "ordinateur", il y a lieu d'entendre en premier lieu un ordinateur, portable ou non. Si toutefois le ménage ne dispose que d'une tablette, cet appareil devra rester protégé contre la saisie en vertu de cette disposition. L'insaisissabilité ne s'applique toutefois pas au paiement du prix des biens visés.

Le nouveau 7° prévoit une insaisissabilité spécifique pour les téléphones portables. Nous soulignons l'importance de protéger, dans les limites financières proposées, un téléphone portable par membre du ménage, de manière à créer le moins de dépendance possible d'un membre du ménage à l'égard de l'autre.

Compte tenu des observations formulées au cours des auditions et dans les avis disponibles concernant le fait que les "biens ayant une valeur sentimentale pour le saisi" représentent une notion nettement trop vague qui entraînerait des problèmes d'application et qui aurait un impact trop important sur le nantissement du créancier, cette partie est totalement supprimée.

Enfin, le délai de quinze jours prévu à l'article 1408, § 3, alinéa 2, du Code judiciaire est porté à vingt-cinq jours afin

Daarnaast wordt de bescherming in punt 2° uitgebreid tot de echtgenoot of de persoon die wettelijk samenwoont met de beslagene. Deze uitbreiding ontslaat deze personen aldus van de – vaak moeilijke – bewijslast omtrent de eigendom over deze goederen en ligt in lijn met de bijkomende bescherming (tegenover feitelijk samenwonenden) die hen reeds wettelijk toekomt ten gevolge het officiële karakter dat zij gegeven hebben aan hun samenwoning om een relatieve juridische zekerheid te krijgen.

Ook de bestaande uitzondering in punt 3° voor goederen die volstrekt nodig zijn voor beroepsdoeleinden wordt uitgebreid tot de echtgenoot of persoon die wettelijk samenwoont met de beslagene. Er wordt expliciet verduidelijkt dat onder deze benodigdheden ook toestellen en benodigdheden voor toegang tot het internet kunnen vallen.

Het nieuwe punt 6° zorgt ervoor dat gezinnen één computer met internetverbinding en een printer kunnen behouden wanneer nog geen dergelijke toestellen op basis van 2° of 3° van het beslag gevrijwaard worden. Het doel van deze toevoeging is om digitale uitsluiting zoveel als mogelijk tegen te gaan door de beslagene en zijn gezinsleden in staat te stellen om op een doeltreffende manier te blijven deelnemen aan de – alsmaar digitaler wordende – samenleving, denken we maar aan solliciteren, contact met school, beheer van bankzaken, etc. Het betreft een noodzakelijke basisvoorwaarde voor een menswaardig bestaan. Met "computer" wordt in eerste instantie een pc of laptop bedoeld. Indien het huishouden evenwel uitsluitend beschikken over een tablet zou, dan dient dit toestel op basis van deze bepaling van het beslag gevrijwaard te blijven. De onbeslagbaarheid geldt evenwel niet voor de betaling van de prijs van die goederen.

Het nieuwe punt 7° schrijft een specifieke onbeslagbaarheid in voor gsm's. Wij benadrukken het belang van het, binnen de vooropgestelde financiële limiet, vrijwaren van een gsm per betreffend gezinslid, zodat er zo weinig mogelijk een afhankelijkheid wordt gecreëerd van het ene ten opzichte van het andere gezinslid.

Rekening houdend met wat er tijdens de hoorzittingen en in de beschikbare adviezen werd opgemerkt inzake het feit dat "goederen die een emotionele waarde hebben voor de beslagene" een veel te vaag begrip is dat tot toepassingsproblemen zou leiden alsook een te grote impact zou kunnen hebben op het onderpand van de schuldeiser, wordt dit onderdeel volledig geschrapt.

Tenslotte wordt de termijn van vijftien dagen, bepaald in artikel 1408, § 3, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek,

de l'aligner sur le délai prévu à l'article 1408, § 3, alinéa 1er, qui est également relevé. Si le délai pour la formulation d'observations, prévu à l'article 1408, § 3, alinéa 1er, est porté de cinq à quinze jours, le délai pour le dépôt d'une copie du procès-verbal de saisie doit également être porté de quinze à vingt-cinq jours. Ces deux délais ne peuvent en effet pas coïncider.

verhoogd naar vijftientwintig dagen, teneinde deze termijn ook af te stemmen op de verhoging van de termijn bepaald in artikel 1408, § 3, eerste lid. Indien de termijn voor opmerkingen in artikel 1408, § 3, eerste lid, van vijf naar vijftien dagen wordt verhoogd, dient de termijn voor neerlegging van het afschrift dientengevolge ook te worden verhoogd van vijftien naar vijftientwintig dagen. Beide termijnen kunnen immers onmogelijk samenvallen.

Melissa Depraetere (Vooruit)
Khalil Aouasti (PS)
Philippe Pivin (MR)
Claire Hugon (Ecolo-Groen)
Koen Geens (cd&v)
Katja Gabriëls (Open Vld)
Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)

N° 3 de Mme **Depraetere et consorts**

Art. 3

Supprimer cet article.

JUSTIFICATION

L'article 1520 du Code judiciaire sera, le cas échéant, intégré dans une réforme ultérieure du droit des saisies.

Nr. 3 van mevrouw **Depraetere c.s.**

Art. 3

Dit artikel weglaten.

VERANTWOORDING

Artikel 1520 van het Gerechtelijk Wetboek zal in voorkomend geval worden meegenomen in een latere hervorming van het beslagrecht.

Melissa Depraetere (Vooruit)
Khalil Aouasti (PS)
Philippe Pivin (MR)
Claire Hugon (Ecolo-Groen)
Koen Geens (cd&v)
Katja Gabriëls (Open Vld)
Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)

N° 4 de Mme **Depraetere et consorts**

Art. 3 (*nouveau*)

Insérer un article 3, rédigé comme suit:

“Art. 3. L'article 1389 du même Code est complété par un 5°, rédigé comme suit:

‘5° le texte de l'article 1408.’”

JUSTIFICATION

Il est ressorti des auditions que le saisi a besoin de davantage d'informations et d'informations plus claires sur les biens qui peuvent être saisis mais aussi sur l'existence et le déroulement de la procédure de contestation de la saisie.

C'est pourquoi l'article 1389 du Code judiciaire, qui précise les dispositions que l'exploit de saisie doit contenir sous peine de nullité, est complété par un 5° faisant référence au texte de l'article 1408 du Code judiciaire.

Nr. 4 van mevrouw **Depraetere c.s.**

Art. 3 (*nieuw*)

Een artikel 3 invoegen, luidende:

“Art. 3. Artikel 1389 van het Gerechtelijk Wetboek wordt aangevuld met een bepaling onder 5°, luidende:

‘5° de tekst van artikel 1408.’”

VERANTWOORDING

Uit de hoorzittingen bleek dat er nood is aan meer en duidelijkere informatie voor de beslagene over welke goederen in beslag kunnen en mogen worden genomen, maar ook over het bestaan en het verloop van de procedure tot betwisting van het beslag.

Daarom wordt artikel 1389 van het Gerechtelijk Wetboek, dat zegt welke bepalingen het beslagexploot op straffe van nietigheid moet bevatten, aangevuld met een bepaling onder 5° die refereert naar de tekst van artikel 1408 Ger.W.

Melissa Depraetere (Vooruit)
Khalil Aouasti (PS)
Philippe Pivin (MR)
Claire Hugon (Ecolo-Groen)
Koen Geens (cd&v)
Katja Gabriëls (Open Vld)
Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)